

Veel vraag naar groengas

De vraag naar Groengas is groot. Dit blijkt uit de warmtevisies van de Gemeenten die vrijwel allemaal voor een deel van hun gebouwde omgeving groengas als de beste oplossing zien voor aardgasvrije verwarming.

Dit wordt ondersteund door de Startanalyse Aardgasvrije Buurten (PBL 2022) ([Startanalyse aardgasvrije buurten 2020 | PBL Planbureau voor de Leefomgeving](#)) waaruit blijkt dat groengas voor het grootste deel van de bebouwde omgeving in Nederland de meest kosten efficiënte oplossing is in de warmtetransitie.

Maar ook de Europese en Nederlandse overheid pleiten voor een forse toename van de groengas productie. Zo heeft de Europese Commissie in het kader van REPowerEU de doelstelling voor groengas verdubbeld. Een soortgelijk oproep kwam van Minister Jetten van EZK die op 24 maart 2022 in het overleg met de Vaste Kamercommissie betoogde: “Ik erken de potentiële bijdrage van groen gas productie en we zetten ook in op een enorme opschaling van de groen gas productie”

Groengas productie laag en weinig groei

Op het ogenblik is de productie van Groengas gering en vertoont ook weinig groei. Met name geldt dit voor de productie van groengas uit rundvee mest. De rundveemest in Nederland kan in potentie 750 miljoen m³ groengas leveren, maar daarvan wordt slechts een fractie benut.

Daarvoor zijn twee belangrijke oorzaken:

1. Met de huidige SDE regeling voor monomestvergisting > 400 kW HG komt groengas productie niet echt van de grond, omdat die alleen interessant is voor de vergisting van mest van bedrijven met een mestoverschot. Dit zijn veelal varkens- en pluimveebedrijven. Bedrijven met een mestoverschot komen in de rundveehouderij veel minder voor en zeker niet in het noorden. Hierdoor komt monomestvergisting in de rundveehouderij niet van de grond.

2. Met de huidige regeling voor kleinschalige mono mestvergisting < 400 kW HG komt de groengas productie ook niet van de grond.

Volgens de beschrijving in het SDE document is deze SDE regeling geschikt voor bedrijven met minimaal 500 koeien. Die bedrijven komen in Nederland vrijwel niet voor en daarom is de nieuwe SDE regeling gebaseerd op de business case dat één bedrijf met een flink aantal koeien van bijvoorbeeld 250 een groengas installatie <400kW bouwt en mest aanvoert van bedrijven uit de buurt. Daartoe is in de SDE business case een kleine vergoeding aan de mestleverancier opgenomen en een bedrag voor transportkosten.

In de praktijk zal hier weinig animo voor zijn. Er zijn immers maar weinig bedrijven van rond 250 koeien, zodat er slechts een klein deel van de Nederlandse mest via die bedrijven beschikbaar kan komen voor groengas.

Maar bovendien: als bedrijven met 250 koeien overwegen om hun mest te gaan vergisten kiezen ze voor WKK, omdat ze dat zelf op eigen erf kunnen regelen en de investering lager is. Deze ondernemers willen niet de sores van de duurdere investering voor groengas en de

daarbij behorende contractuele samenwerking voor tenminste 12 jaar met een aantal melkveebedrijven in de buurt. De huidige SDE regeling monomestvergisting < 400 kW zal daarom naar verwachting weinig groengas opleveren. De ondernemers hebben de keuze en kiezen voor WKK in plaats van groengas.

Coöperatieve Lokale Circulaire Monomestvergisting voor groengas is mogelijk alternatief

De Energie coöperatie “Wijnjewoude Energie Neutraal” heeft het bedrijfsmodel ontwikkeld waarmee de mest van alle Nederlandse rundbedrijven, klein en groot, beschikbaar kan komen voor groengasproductie.

De kern van dit bedrijfsmodel

Het bedrijfsmodel Wijnjewoude

1. Alle mest van ongeveer 25 deelnemende rundveebedrijven wordt coöperatief en circulair vergist op een centrale locatie in de buurt en opgewerkt tot 1 miljoen m³ groen gas.
2. De mest wordt door de coöperatie opgehaald en na vergisting gaat het digestaat terug naar de rundveebedrijven voor de bemesting van het grasland, zodat een sluitende kringloop ontstaat.
3. De kosten van het transport van de mest en het digestaat en de exploitatie van de vergister en de groen gas opwerker komen voor rekening van de coöperatie.
4. In de zomer wordt gerekend met een iets lagere mestaanvoer om weidegang van de koeien mogelijk te maken.
5. De deelnemende boeren ontvangen een vergoeding voor de kosten die zij maken voor o.a. het leveren van zo vers mogelijke mest en voor de gescheiden opslag van het digestaat.
6. De deelname is beperkt tot rundveehouders uit de buurt.
7. Omdat de veehouders volledig worden ontzorgd door de coöperatie is veel draagvlak bij de boeren. Uit bedrijfsbezoeken is gebleken dat in Wijnjewoude 90 procent van veehouders bereid is om mee te doen. Zij hebben een intentieverklaring ondertekend.

Maatschappelijk voordeel

Dit bedrijfsmodel heeft de volgende maatschappelijke voordelen

1. *Vrijwel alle rundveemest komt beschikbaar voor groengas*
Door de hoge bereidheid van de rundveehouders om mee te doen kan dit bedrijfsmodel in Nederland worden uitgerold en komt principe de rundveemest van alle bedrijven in Nederland, groot en klein, beschikbaar voor groen gas productie..
2. *Gesloten systeem*
Mono mestvergisting is een gesloten systeem, waardoor er geen geuroverlast kan

optreden. Er is geen bijmenging van co producten, alle vrachten worden door de coöperatie bemonsterd en alle digestaat gaat terug gaar naar de deelnemende bedrijven. Door dit circulaire systeem wordt mestfraude voorkomen.

3. *Doelmatige methode voor aardgas vrije wijken*

Groengas is een doelmatige methode om wijken aardgasvrij te maken, omdat de bestaande infrastructuur van het aardgasnet wordt gebruikt. Nieuwe leidingen voor een warmtenet zijn niet nodig en het elektriciteitsnet wordt minder zwaar belast. De inwoners hoeven geen investeringen te doen, want de bestaande branders en de bestaande radiatoren kunnen worden gebruikt.

4. *Methode is circulair*

De veehouders ontvangen de vergiste mest - het digestaat - weer terug op hun bedrijf voor de bemesting van hun grasland. De werkwijze is dus volledig circulair.

5. *Milieuvoordeel*

Er ontstaat aanmerkelijk milieu voordeel, omdat door deze methode van vergisting de emissie van broeikas gassen uit de stal met 37 procent wordt verlaagd en ook de stikstof emissie kan worden verminderd.

Voorstel:

Coöperatieve Lokale Circulaire Monomestvergisting voor groengas als extra categorie toevoegen aan SDE++ 2023.

Het is goed mogelijk om Coöperatieve Lokale Circulaire Monomestvergisting voor groengas als extra categorie toe te voegen aan de SDE++ 2023, want deze categorie kan goed worden afgebakend door de volgende voorwaarden

Voorwaarde	Concretisering
<i>Coöperatief</i>	<i>de plaatselijke gemeenschap is aantoonbaar betrokken</i>
<i>Lokaal</i>	<i>mestaanvoer uit de streek, max 30 km</i>
<i>Circulair</i>	<i>digestaat terug naar de deelnemende boeren</i>
<i>Eindproduct</i>	<i>groengas</i>

Daarbij komt dat de technologie voor Coöperatieve Lokale Circulaire Monomestvergisting voor groengas niet nieuw is, maar goed uitontwikkeld en is al operationeel op verschillende plaatsen in Nederland. Er zijn meerdere leveranciers die de technische installaties aanbieden.

Alleen de organisatie vorm is nieuw.

Als Coöperatieve Lokale Circulaire Monomestvergisting voor groengas met ingang van 2023 als extra categorie aan de SDE++ wordt toegevoegd kan dit bedrijfsmodel in Nederland worden uitgerold en kan in principe de mest van alle rundveebedrijven, groot en klein, worden benut voor de groengas productie. In potentie komt er dan 750 miljoen m3 groengas beschikbaar.